

הלכות והנהגות

ממזן פוסק הדור

רבי משה שטרנבוך שליט"א

פרשת שלח תשפ"ה

גריזין
מיוחד!
דעת תורה
והשקפה בהירה
לשעת מלחמה!

דעת תורה והשקפה בהירה לשעת מלחמה!!

דברי השקפה בהירים שנשא מרן שליט"א השבוע

בסוף שיעורו השבועי לתלמידיו חברי כולל 'תשובות והנהגות'

המאורעות הללו הם קולו של הקב"ה שדופק 'פתחי לי אחותי רעייתי' + חובת כל יחיד לא לפחד, רק לזכור שלכל פצצה יש כתובת ולא להיכנס לפאניקה + למאמץ אין שאלות ולבלתי מאמץ אין תשובות + רק כשנכיר ש'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים' אז תבוא גאולת וישועת ישראל + מה שנראה כאילו אנשי השלטון מנהלים המלחמה זהו רק ניסיון ואחזית עיניים + איננו מתפללים על 'ניצחון' אלא רק על הצלת דם יהודי שלא יישפך ויתגדל ויתקדש שמה רבא + להלן הדברים המלאים

להישען אלא על אבינו שבשמים, ואז נבין שכל הטבע בטל ומבוטל והכל הוא רצון השי"ת, ורק אז תבוא הגאולה, אבל בלא זה, אי אפשר לזכות לגאולה.

ובספרים איתא שהסיבה שהקב"ה מביא עלינו כ"כ הרבה חבלי משיח, הוא כדי שנגיע להכרה שאנחנו זקוקים לישועת ה'. והדברים מבוארים בשירת האזינו דכתיב (דברים לב, לו) "כי ידן ה' עמו ועל עבדיו יתנחם, כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב", והרי שהקב"ה ישוב לרחם עלינו, רק כשנבין שעפ"י דרך הטבע אין לנו ישועה. אבל כל זמן שאנחנו מרמים את עצמינו כאילו אפשר לנו להשיג ישועה בדרך הטבע, איננו יכולים לזכות לישועת השי"ת.

האמת היא שהכל ניסיון ואחזית עיניים

והאמת היא, שמה שנראה עכשיו כאילו אנשי השלטון כאן מנהלים הכל, זהו רק ניסיון ואחזית עיניים, שהרי בוודאי אין הקב"ה שולח ישועה בגלל רשעים כאלו, שמרשעים יצא רשע, והם רק מכעיסים את הקב"ה ומכניסים אותנו בסכנה, וכל מה שנראה לנו כאילו הישועה תלוי בהם, זהו רק 'ניסיון' בלבד.

ואני נזכר שפעם פגשתי את ידידי לוחם מלחמות ה' הרה"צ ר' עמרם בלויא זצ"ל בשעה כשכולם פחדו בשעת מלחמה בארץ ישראל, ושאלתי אותו מה הוא אומר על המצב, והרי מצד אחד כולנו מתפללים שלא יישפך דם יהודי ח"ו, אך מאידך צריך להתפלל שיתגלה כבוד שמים ולא יתגאו הציונים ב'ניצחון' שלהם, והיאך אפשר לב' עניינים אלו יחד.

וענה ואמר לי, שעל הקב"ה נאמר "הנותן בים דרך", וביאור העניין, שהאדם נוסע בספינה ממזרח למערב ומתפלל על רוח מזרחית, ומכנגדו נוסע אחר ממערב למזרח ומתפלל על רוח מערבית, והקב"ה שומע תפלת שניהם ומושיט האניות לדרכם, ואין לנו צורך להסביר איך עושה כן הקב"ה, כי לא מחשבותי מחשבותיכם, והקב"ה יכול לסדר שני הדברים גם יחד, ואמר "גם אני מתפלל שהמדינה תתבטל, ומאידך אני מתפלל שלא יישפך דם יהודי, אך ין זה מחובותינו להציע פתרונות לקב"ה".

ועל כן הדבר פשוט שאנחנו לא מתפללים היום חס ושלום על ה'ניצחון' של הצבא, שהם כופרים בהשי"ת ואין לנו חלק ונחלה ח"ו איתם, אלא התפילה שלנו הוא רק שלא ייפגע שום נפש יהודי, ויתגדל ויתקדש שמה רבא.

מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח

ועלינו להתחזק בתורה ובגמילות חסדים, וכמו שאמרו חז"ל "שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מה יעשה אדם וינצל מחבלי של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". ודקדק הקדוש ה"חפץ חיים" שלא אמרו "ללמד תורה ויגמול חסדים", אלא אמרו "יעסוק בתורה ובגמילות חסדים" - בלשון עסק, וביאר שלימוד התורה וגמילות חסדים צריך להיות אצל האדם כמו 'עסק' חייו שבזה הוא טרוד כל היום וחושב איך יוכל לשפר, ורק באופן זה, הוא מובטח להינצל מחבלי משיח.

והשי"ת יעזרנו שנזכה להתרחק ממחשבות כפירה של כוחי ועוצם ידי, ונרגיש שאנחנו תלויים בידיים של הקב"ה שזהו ידיים טובות וחזקות, ואף בשעה שאין אנו מבינים זאת, אין אנו צריכים להבין זאת אלא עלינו לידע רק כי לא מחשבותי מחשבותיכם, והקב"ה יעזור שנתרחק מהכפירה של כוחי ועוצם ידי, ועי"ז נזכה במהרה לישועת ה' שתהא במהרה בימינו בקרוב אמן.

"אנחנו נמצאים עכשיו בעת צרה. בני ישמעאל שולחים לארץ הקודש מיני משחית, ורק בלילה האחרון בלבד עשו הרס וחורבן בכמה בניינים, ומהם יש כמה הרוגים והרבה פצועים, השם ישמרנו.

דרכי השי"ת אינם ידועים לנו, מעולם לא ידענו מה יהיה אתנו, וגם עכשיו איננו יכולים לדעת מה יהיה אתנו, ומאמינים אנו באמונה שלימה שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה אא"כ מכריזים עליו מלמעלה, ורק שאין לנו אפשרות להבין את דרכי הקב"ה.

אמנם כל אחד מבין שהמאורעות שאנחנו עוברים עכשיו אינם מקרה בעלמא ח"ו, אלא זהו קולו של הקב"ה שזועק אלינו "קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעייתי".

ובכל דור ודור, בעת צרה, התכנסו כולם בבתי כנסיות לתפילה ולזעקה, וחיפשו מה צריך תיקון, ולב יודע מרת נפשו במה צריך תיקון. וידוע מה שכתב הרמב"ם (תעניות א, ג-ג) "ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן, אבל אם לא יזעקו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו, הרי זו דרך אכזריות וכו' ותוסיף הצרה צרות אחרות, הוא שכתוב בתורה 'והלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי'".

אין להיכנס לפחד ופאניקה

וזאת יש להיזהר, שלא להיכנס לפאניקה ופחד, כי היהודי צריך אמונה בקב"ה, וזכורני שבזמן המלחמה העולמית הוי מרגלא בפומיה דמו"ר הגה"צ רבי משה שניידער "לכל פצצה יש כתובת", והיינו שהפצצה איננה נופלת מאליה במקום פלוני, אלא הקב"ה מכוון אותה היכן ליפול. ובכל דור ודור זה הדרך שעמדנו בגלות, כי מי שיש לו אמונה אין לו שאלות.

ומקרא מלא דיבר הכתוב (דברים ז, יז-יט) "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם זכר תזכור את אשר עשה ה' אלוך לפרעה ולכל מצרים וגו' כן יעשה ה' אלוך לך לכל העמים אשר אתה ירא מפניהם", וכתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער שלישי אות לב) שהזהרנו בזה לכל עת צרה לבטוח בה' ולא לפחד, וכמו שכתוב "מי את ותיראי מאנוש ימות".

וזהו חובת כל יחיד ויחיד עכשיו, לא לפחד מהם, רק לזכור שאנחנו תלויים בקב"ה בלבד ולא במקרה.

הדרך היחידה לישועה - ביטחון

ולצערינו, ישנם המדמים שהישועה שלנו תבוא בדרך הטבע על ידי כוחות הצבא שלהם, והאמת היא שמי שחושב כן, מכניס אותנו בסכנה להיות מונהגים בדרכי הטבע בלבד, ואז אנחנו בסכנה גדולה כי עפ"י דרך הטבע אנו בסכנה, והדרך היחידה לישועה הוא ביטחון בקב"ה.

ובתהלים (קכ"א) כתיב 'מאין יבוא עזרי', ופירושו המפרשים שרק בשעה שאדם מבין 'מאין' - שאין ממי לבקש עזרה מבלעדי הקב"ה בלבד, אז יזכה שאכן 'יבוא עזרי'.

ובדרך זו ביארו המפרשים מה ששינו במשנה בסוף סוטה כלפי המאורעות שיהיו בזמן חבלי משיח, ובסוף המשנה שם שינו 'ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים', וביארו המפרשים שבסוף הגלות נבין ש'אין לנו על מי

טללי תחיה ממרן רבן של ישראל שליט"א לעת הזאת

ואכן בשיעורו בערב שבת הוסיף מרן שליט"א: "אותם אנשים החושבים שהכל מתנהל על ידי הטבע, הם באמת צריכים לפחד, כי אם הם בוטחים בטבע, עלול לפעמים הקב"ה להראות להם את טעותם שעפ"י דרך הטבע אנחנו בסכנה!!

ויתרה מזו הוסיף מרן שליט"א בשיעורו ביום ראשון לפני תלמידיו חו"ר כולל תשובות והנהגות, כי מי שחושב שעפ"י דרך הטבע אנחנו מוגנים ואין מקום לפחד, הוא מכניס אותנו בסכנה להיות מונהגים בדרכי הטבע בלבד, ואז אנחנו בסכנה גדולה כי עפ"י דרך הטבע אנו בסכנה, והדרך הנכונה הוא להבין שעפ"י דרך הטבע אין לנו על מי לסמוך, ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, וזכות האמונה והביטחון על אבינו שבשמים תעמוד לנו לישועה.

מרן שליט"א חזר על דברי החיזוק באמונה וביטחון שנאמרו ברוח זו, גם בשיחתו לאחר שיעורו השבועי לתלמידיו חו"ר כולל תשובות והנהגות, ביום ראשון השבוע, כאשר לאחר שהרחיב מרן שליט"א אודות חובת כל יחיד לפשפש במעשיו בעת צרה זו שבאה משמים לעורר אותנו לתשובה, הוסיף מרן שליט"א כי מאידך אין גם מקום להיכנס לפחד ולפאניקה, שכן יהודי צריך אמונה בקב"ה ש"לכל פצצה יש כתובת", והיינו שהפצצה איננה נופלת מאליה במקום פלוני, אלא הקב"ה מכון אותה היכן ליפול. ובכל דור ודור זה הדרך שעמדנו בגלות - אמונה בלא שאלות.

עוד הביא מרן בשיעורו הנ"ל, דברי רבינו יונה בשערי תשובה (שער שלישי אות לב) "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם (דברים ז, יז - יח). כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך, לא תירא מהם (שם כ, א). הוזהרנו בזה, שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה, וכן כתוב (ישעיה נא, יב): "מי את ותיראי מאנוש ימות".

ואכן בני ביתו של מרן שליט"א העידו כי כל הנמצא בסביבתו בתקופה זו, מתמלא ברוגע הנפש, בביטחון ובאמונה, אין מקום לפחד ולא לפאניקה, כי אם השראה של רוגע, מתוך אמונה וביטחון ודביקות בבורא כל עולמים.

בד בבד, גם מעורר מרן שליט"א לתפילות בעת הזאת לפני שוכן מרומים שיחוס וירחם על עמו ישראל. ובאורח חריג, בשמחת ברית שגרתית שהתקיימה השבוע בביתו, הורה מרן שליט"א לומר שלש פעמים י"ג מידות במהלך הברית.

בשולי הדברים מהראוי לעורר במחאה אודות מה שהגדילו לעשות כמה 'חכמים בעיניהם', והביאו הוכחה מוחצת מדברי מרן שליט"א כי אין חובת השתדלות להתמנגות בעת הזאת, ומתוך כך אף תלו עצמם באילן הגדול, כביכול יש מכאן היתר לעלות לראשי הבניינים לצפות ב'מחזות היירוט' בעת האזעקות, באומרים "אם אין מקום לפחד, איך אין צורך לנקוט בפעולות השתדלות להתמנג בעת אזעקה", חשבון פשוט לכאורה לדידהו.

אמנם בזאת חובתינו לציין, כי בשעה ששמע מרן שליט"א מהדברים נבהל, ושלח להודיע בשמו שאין לצאת לצפות ביירוטים בזמן ההזעקות אלא יש לומר תהילים או להתחזק בלימוד התורה.

וכאמור, אין סתירה כלל בין חובת היהודי בעת צרה להאמין בה' בלא פחד, לחובתו לנקוט בפעולות השתדלות כפי הנדרש עפ"י דין תורה בעת צרה, ובפרט בזמן סכנת נפשות ה"י.

בערב שבת פר' בהעלותך, זמן קצר לאחר התקפה, התפרסם תקליט מתוך שו"ת שנערך עם מרן רבינו שליט"א, ובו נשמע קולו של מרן שליט"א מעודד ומחזק כי אין מקום לפחד, ומוסיף כי על הגברים להתחזק בלימוד התורה, ועל הנשים להתמסר ללימוד בעליהן גם בזמנים קשים אלו.

ולהלן לשון השו"ת

השואל: אנשים שואלים האם צריך לפחד מאיראן.

מרן שליט"א: אין שום מקום לפחד! אין אפילו רגע של פחד! יש לנו הקב"ה, הוא עזר, הוא עוזר, הוא יעזור, אין מה לפחד כלל. ומי שלא מפחד כלל הוא המאמין באלוקים!

השואל: אנשים שואלים במה צריך להתחזק עכשיו?

מרן שליט"א: ללמוד תורה, צריך ללמוד יותר.

השואל: ונשים במה יתחזקו?

מרן שליט"א: במה שנותנות לבעליהן יותר זמן ללמוד ולוקחות עול הבעל שיוכל לשבת ללמוד בזה הם זוכות לגן עדן.

דברי מרן שליט"א באו כמים קרים על נפש עייפה, והפיחו טל של תחייה, טל של אמונה, על רבבות בני א-ל חי, המצפים לשמוע דעת תורה, ומתוך כך ב"ה נכנסו רבבות יהודים לשבת קודש עם מרגוע הנפש וחיזוק נפלא באמונה וביטחון.

אמנם זה לעומת זה עשה האלוקים... אנשי התקשורת שניחנו במידה מרובה של 'דעת בעלי בתים הפך דעת תורה', יצאו בהודעה מזהירה לכאורה: "מסר מרגיע ממרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך **שצפה מראש את מלחמת שמחת תורה**, אין מקום לפחד, יש להתחזק באמונה - זה מרגוע לנפש".

כך בעצם הפיצו מסר כוזב, כביכול ב'נבואה שמימית' על העתיד עסקינן, וכביכול אם יפלו טילים אזי יש לפחד, ורק אם לא יפלו הטילים אין לפחד, וכאילו מידת האמונה והביטחון בהש"ת תלויה ועומדת בטיילים שיפלו (עפ"ל), ולהפך מכל עיקר הכרזת מרן שליט"א על חובת היהודי בעת צרה: להאמין בהש"ת בכל מצב של עת צרה, וכידוע דברי החזו"א (בספר אמונה וביטחון פ"ב א') שגם הבעל ביטחון אינו יכול להיות מובטח בעתידו, כי אין הבטחה לאדם מה יהא משפטי ה' עמו, אלא עניין הביטחון הוא להאמין שאין שום מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש הוא מאתו יתברך, ואז גם כאשר נקלע האדם לסכנה שלפי דרכי הטבע נראה שהוא צפוי להינזק, הוא לא מאבד את עצמו אלא הוא נתלה בקב"ה ובוטח בו, שהרי הוא זוכר שאין זה פגע רע מיד המקרה אלא הכל מיד ה' שאוהב אותנו ועושה עמנו הכל לטובה, ואין מעצור לה' מלהושיעו ולשנות את המצב.

וכך סיפר מרן שליט"א עצמו פעמים רבות (הובא בהרחבה בספר 'עובדות והנהגות' שיצא לאור בימים אלו) כי בצעירותו, בזמן ההפגזות הקשות (בליץ קריג) על לונדון בתקופת השואה, היה רבו ומאורו רבי משה שניידר זצ"ל מעודד את תלמידיו בני הישיבה לאמונה וביטחון כי לכל פצצה יש כתובת ואין מקום לפחד כלל! וזאת למרות שבתוך הרחוב שבה שכנה הישיבה, נפלו פצצות לכל עבר, והיו הרוגי ופצועי המלחמה שרועים שם באותו הרחוב ה"י.

אמנם כי כן יהודי מאמין מלא ביטחון בהש"ת בכל עת, וגם בזמן שנופלים טילים ונראה כי גבר האויב רח"ל, ועל זה נסובו דברי מרן שליט"א לעודד ולחזק באמונה בכל מצב שהוא, וכלשונו של מרן: מי שלא מפחד כלל הוא המאמין באלוקים!
